

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра економічної теорії

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«МІЖНАРОДНИЙ БІЗНЕС»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність – 051 «Економіка»
Освітня програма / спеціалізація – «Бізнес-економіка»
Статус дисципліни – обов'язкова

Викладач – Іващенко Марина Вікторівна,
к.е.н., доцент кафедри економічної теорії

12 січня 2020 р.

Харків – 2020

Силабус навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» фінансово-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 9 с.

Розробник

Іващенко Марина Вікторівна – доцент кафедри економічної теорії,
кандидат економічних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Шевченко Людмила Степанівна – завідувачка кафедри економічної теорії,
докторка економічних наук, професорка

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії

(протокол № 7 від 27 квітня 2018 р.)

Дата оновлення – 12 січня 2020 р.

Завідувачка кафедри _____ Л. С. Шевченко

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Міжнародний бізнес
Вид навчальної дисципліни	Обов'язкова, належить до циклу навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.
Викладач	Іващенко Марина Вікторівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економічної теорії НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 057 704 92 58
E-mail	marina_ivaschenko@ukr.net , econom_theory@ukr.net
Консультації	Понеділок – 13-00 – 14-00, Центральний корпус НЮУ, а. 224-225.
Онлайн консультації у Facebook:	Business Economics. Актуальна освіта в НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/701530796898235/ ; Нові економічні та управлінські спеціальності НЮУ імені Ярослава Мудрого: https://www.facebook.com/groups/196735574432249/ ; Consulting forever: https://www.facebook.com/groups/1429039653865820/ ; Economic Theory and Law: https://www.facebook.com/econlaw_nlu/

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність, види та напрями розвитку міжнародного бізнесу, стратегія і структура міжнародного бізнесу. Вивчаються основні теоретичні і практичні підходи до управління персоналом, а також маркетингової, фінансової, науково-дослідницької діяльності у сфері міжнародного бізнесу. Послідовно розглядаються організаційно-правовий механізм забезпечення міжнародної торгівлі, міжнародне регулювання зовнішньої торгівлі, міжнародні банківські стандарти. Студенти мають можливість опанувати міжнародні правила і норми конкуренції та врахування їх у діловій практиці українських господарюючих суб'єктів.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» - формування системи знань про найбільш важливі аспекти організаційних основ міжнародного бізнесу, аналізу міжнародного економічного середовища.

Завдання:

- формування системи теоретичних знань щодо природи й закономірностей соціально-економічної сутності категорії «міжнародний бізнес», механізм його функціонування в світовій економіці, суб'єктів міжнародного бізнесу, стратегії й тактики бізнесу;

- оволодіння науковими підходами, практичними методами та засобами порівняння відповідних показників визначення рейтингів міжнародних компаній;

- розвиток умінь із визначення та обґрунтування наслідків експорту, імпорту, зустрічної торгівлі у міжнародному бізнесі;

- опанування інструментарієм аналізу соціально-економічних процесів у сфері міжнародного бізнесу;

- формування здатності самостійно оцінювати та прогнозувати можливості розвитку міжнародного бізнесу в національній економіці України;

- усвідомлення необхідності розроблення та реалізації заходів, які забезпечували б використання фінансів як одного з дійових важелів у реалізації економічної та соціальної політики країни.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

- демонструвати знання закономірностей та сучасних тенденцій розвитку міжнародного бізнесу, стратегій і структури міжнародного бізнесу;

- володіти вміннями розрахунку та порівняння відповідних показників визначення рейтингів міжнародних компаній, обґрунтування напрямків співпраці суб'єктів підприємницької діяльності;

- створювати нові ідеї або ж прогнозувати наслідки діяльності міжнародних корпорацій для економіки приймаючих країн;

- обирати критерії та визначити сукупність заходів, які забезпечували б використання фінансів як одного з дійових важелів у реалізації економічної та соціальної політики країни;

- надавати оцінки сучасним системам мотивації зарубіжних та вітчизняних підприємств на підставі адаптації менеджменту до крос-культурного середовища економічної діяльності, застосування сучасних технологій міжнародного консалтингу для виявлення та розв'язання ключових бізнес-проблем;

- демонструвати розуміння особливостей діяльності міжнародних спільних підприємств та тенденції їх розвитку;

- визначати та аналізувати державне регулювання підприємницьких структур; організаційно-правовий механізм забезпечення міжнародної торгівлі, міжнародне регулювання зовнішньої торгівлі.

**Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р.
для студентів денної форми навчання**

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
	1. Міжнародний бізнес: становлення та розвиток.		
	2. Міжнародний бізнес та його середовище.	1. Міжнародний бізнес: становлення та розвиток. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
	3. Види міжнародного бізнесу.	2. Міжнародний бізнес та його середовище. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	Ключові економічні проблеми у промислово розвинених країнах і країнах, що розвиваються
	4. Структури в сфері міжнародного бізнесу.	3. Види міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
	5. Глобалізація світового господарства як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу.	4. Структури в сфері міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Офшорні підприємства в міжнародному бізнесі
	6.1. Транснаціональні корпорації: сутність та форми.	5. Глобалізація світового господарства як об'єктивна основа розвитку міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
	6.2. Особливості функціонування ТНК в міжнародному бізнесі	6. Транснаціональні корпорації: сутність та форми. <i>Основна література: 1 - 4.</i>	
	7.1. Причини та мотивація інтернаціоналізації бізнесу.	7. Причини та мотивація інтернаціоналізації бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
	7.2. Моделі інтернаціоналізації бізнесу.	Колоквіум	
	8. Маркетинговий комплекс міжнародного бізнесу.	8. Маркетинговий комплекс міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	Діяльність транснаціональних банків на світовому фінансовому ринку
	9. Міжнародні стратегічні альянси.	9. Міжнародні стратегічні альянси. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
	10. Планування	10. Планування	

	організаційної діяльності міжнародного бізнесу.	організаційної діяльності міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
	11. Комунікаційні процеси в сфері міжнародного бізнесу.	11. Комунікаційні процеси в сфері міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1, 3 - 4.</i>	
	12. Організаційні основи транспортної складової міжнародного бізнесу.	Колоквіум	
	13. Організація страхування міжнародного бізнесу.	12.1. Організаційні основи транспортної складової міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 1; 5.</i>	Логістика та ефективність комерційних операцій.
	14.1. Корпоративна культура та етика міжнародного бізнесу.	13. Організація страхування міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 5.</i>	
	14.2. Ділове спілкування у міжнародному бізнесі	14.1. Корпоративна культура та етика міжнародного бізнесу. <i>Основна література: 5.</i>	Товарний знак і фірмовий стиль
	15. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі.	14.2. Ділове спілкування у міжнародному бізнесі	
		15. Стратегічний менеджмент в міжнародному бізнесі. <i>Основна література: 5.</i>	Вплив національних умов на успіх в конкуренції.

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, статистичних даних, аналітичних матеріалів міжнародних організацій тощо;
- виконання ситуаційних завдань, виконання кейсів, самотестування;
- написання есе та рефератів;
- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- підготовка до практичних занять, колоквіумів та заліку.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у: Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародна економіка» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Бізнес-економіка» / уклад. М. В. Іващенко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. с. [URL](#):

Інформаційне забезпечення курсу

Основна література

1. Ложачевська О. М., Кончин В. І., Новикова М. В. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2014. 400с.

2. Михайленко О. Г. Посібник до вивчення дисципліни «Міжнародний бізнес». Дніпро: Видавництво «КИТ», 2017. 128 с.
3. Міжнародний бізнес: Підручник. за ред. проф. В. А. Вергуна. Київ: ВАДЕКС, 2014. 810 с.
4. Ушакова Н. Г., Величко К. Ю., Печенка О. І. Управління міжнародним бізнесом: конспект лекцій для студентів економічного спрямування, аспірантів, викладачів. Харків: Видавництво «Форт», 2016. 126с.
5. Файчук О. М., Сидоренко С. В. Міжнародний бізнес: навчальний посібник. Київ: НУБіП України, 2016. 236 с.

Додаткова література

1. Ільєнко О. В. Стратегії міжнародної економічної безпеки в умовах глобалізації (маркетинговий аспект): Монографія Київ: НАУ, 2013. 360с.
2. Міжнародні комерційні угоди та розрахунки: нормативно-правове регламентування: навчальний посібник. За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 648 с.
3. Міжнародні фінанси: кредитно-модульний курс: навчальний посібник. За ред.: Ю. Г. Козак, Н. С. Логвінова, М. І. Барановська. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 288 с.
4. Одягайло Б. М. Міжнародний маркетинг: навчальний посібник. За ред. професора Кулішова В. В. Львів: Магнолія 2006, 2011. 384 с
5. Плахута Г. А. Глобалізація процесів логістики. *Маркетинг: теорія і практика*. 2010. Вип. 16. С. 169 – 173.
6. Поліщук О. В. Міжнародний бізнес: Вступ до спеціальності: навч. посіб. Київ: НАУ, 2013. 132 с
7. Приятельчук О. А. Вплив корпоративної культури міжнародних компаній на реформування національних культур країн їх перебування. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2013. Вип. 112(2). С. 120-128.
8. Радченко С. Г. Етика бізнесу: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 396 с.
9. Ступницький О.І. Сучасні конкурентні стратегії ТНК. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2013. 416 с.
10. Хрупович С.Є. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навчальний посібник. Тернопіль, 2017. 137 с.
11. Global Economy Journal (The Official Publication of the International Trade and Finance Association) / Editor-in-Chief: Highfill, Jannett Ed. by Sawyer, W. Charles. URL: <http://www.degruyter.com>

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань, ситуаційних вправ та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення процесів міжнародного бізнесу. На практичні заняття студенти повинні приходити підготовленими. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у **Facebook** лекторіумі та **Facebook** тренінгах, наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджети тільки у навчальних цілях, наприклад, для пошуку аналітичних даних, для перегляду навчального відео, презентацій лекції.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Міжнародний бізнес» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тематичних тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирьохбальною шкалою (0, 3, 4, 5). За результатами практичних занять із кожного з трьох модулів розраховується середньоарифметична кількість балів (максимальна оцінка – 5 балів), що включається до підсумкової оцінки знань;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *колоквіумах*. Колоквіуми проводяться усно, у вигляді бесіди викладача зі студентами з метою з'ясування та підвищення рівня їх знань в усній або письмовій формі за білетами, зміст яких містить усі питання попередніх тем, а також тести. Проводяться два колоквіуми. Максимальна оцінка з кожного колоквіуму становить 10 балів.

Протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 5.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Залік складається в письмовій формі за індивідуальними завданнями. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до заліку, становить 25 балів.

Питання для підготовки до заліку розміщено в АСУ та в «Планах практичних занять і завданнях для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Глобальна економіка та європейські студії».

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Поточний контроль					Самостійна робота студентів	Підсумко вий контроль Залік	Підсум кова оцінка знань
Практичні заняття			Колоквіуми				
Модуль № 1	Модуль № 2	Модуль № 3	Колоквіум № 1	Колоквіу м № 2			
max 5	max 5	max 5	max 10	max 10	max 5	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮАУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34